

Davčna svetovalka opozarja: pravila so nejasna, predvsem glede bonitet zaposlenim, in puščajo široko odprta vrata za interpretacije inšpektorjev, kaj mora biti obdavčeno in kaj ne

TANJA SMREKAR

14.12.2021

ZA POSLUŠANJE KLIKNITE

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[davki](#) > [Finančna uprava RS](#) > [Mirjam Trdan](#) >

Kako boste lahko obdarovali poslovne partnerje, da omenjeni ne bodo plačali davka? In - konec koncev - da tudi podjetje, ki obdaruje, ne bo zaradi davkov plačalo za darila več, kot je sprva načrtovalo? Kaj od delodajalca sploh lahko dobi delojemalec, ne da bi **Fursu** plačal dohodnino in prispevke?

Odgovarjamo na nekaj glavnih predprazničnih davčnih vprašanj o darilih.

Koliko je lahko vredno darilo zaposlenemu, ki ni obdavčeno?

Kako pa je z božičnicami?

Če gre za plačilo za poslovno uspešnost, ki je določeno enotno za zaposlene v kolektivni pogodbi ali v splošnem aktu, potem te niso obdavčene z dohodnino do višine povprečne mesečne plače. Plačajo pa se prispevki iz bruto plače v višini 22,1 odstotka in na bruto plačo v višini 16,1 odstotka.

Preberite tudi

- **Kako izplačati božičnice, da vas ne bodo stale koronapomoči in obremenile z visokimi prispevki**

Do 15 evrov. Torej - če podjetje zaposlenemu da denimo steklenico vina, v vrednosti do 15 evrov, omenjeno darilo ni obdavčeno ne z dohodnino ne s prispevki za socialno varnost. Če dobi steklenico, ki je vredna 25 evrov, mora delodajalec za zaposlenega obračunati in plačati tudi dohodnino in prispevke na celotnih 25 evrov, pravijo na Fursu.

Pri omenjenem je treba upoštevati tudi določbo v zakonu o dohodnini, kolikokrat na leto lahko zaposleni dobi takšno darilo. Zakon o dohodnini določa samo, da ga ne sme dobiti preveč pogosto. Kaj pa pomeni pogosto? To ni določeno in se zato mnogim zdi sporno, kot pišemo v nadaljevanju. Če bi ga zaposleni dobival redno, vsak mesec, bi bilo to prepogosto, pravijo na Fursu, in bi se ta znesek všteval v celoti za boniteto oziroma kot del plače in bi bil polno tudi obdavčen.

Ali je lahko takšno darilo izplačano v denarju?

Če zaposleni dobi nakazilo ali "kuverto", bo Furs omenjeno takoj štel kot plačo in bo celotni znesek, torej tudi sicer neobdavčenih 15 evrov, obdavčil z dohodnino in prispevki. Lahko pa zaposleni dobi bone za trgovino, kozmetični salon, šport ... Darilo torej ne sme biti izplačano v denarju, pojasnjujejo na Fursu, saj omenjene ugodnosti veljajo samo za bonitete, boniteta pa nikoli ni izplačana v denarju.

Koliko pa lahko od delodajalca dobi v decembru za svoje otroke?

Če je otrok mlajši od 15 let, lahko dobi 42 evrov - prav tako v obliki darila, bonov in drugih ugodnosti.

Ali darilo zaposlenemu niža davčno osnovo podjetju?

Da in ne. Omenjenih 42 evrov za dedka Mraza ali Božička, denimo, davčno osnovo podjetju niža. Zgoraj omenjenih z dohodnino in prispevki neobremenjenih 15 evrov za zaposlenega, davčne osnove delodajalcu ne niža. Če pa je zaposleni dobil darilo za 25 evrov in je torej delodajalec obračunal in plačal dohodnino in prispevke, pa mu teh 25 evrov skupaj z obračunanimi dajatvami niža davčno osnovo.

Koliko je lahko vredno darilo poslovnemu partnerju?

Poslovni partner lahko - brez davka - od podjetja dobi darilo dvakrat letno. Skupni znesek neobdavčenega darila ne sme preseči 84 evrov, enkratna vrednost darila pa je lahko samo 42 evrov.

Izjema bi bila le tedaj, pravi davčna svetovalka iz računovodskega servisa Dafin, **Mirjam Trdan**, če bi prejemnik darila z izjavo potrdil, da bo darilo del poslovnih sredstev podjetja (na primer umetniška slika, kipec ...).

Za koliko darilo poslovnemu partnerju niža davčno osnovo tistemu, ki obdaruje?

Kot reprezentanca. Torej si lahko podjetje letos zniža davčno osnovo za polovico vrednosti darila (prihodnje leto bo znesek višji, in sicer 60 odstotkov).

Le, če gre za obdaritve na sejnih, dnevnih odprtih vrat ali podobnih poslovnih dogodkih, pri čemer darilo vsebuje logotip, se omenjeno lahko obravnava kot reklamni material, ki v celoti znižuje davčno osnovo. Takšnana so pojasnila Fursa, pravi davčna svetovalka.

Kaj se zgodi, če znesek za poslovno darilo preseže vrednost 42 evrov oziroma 84 evrov letno? Kdo plača akontacijo dohodnine in kaj naknadno plača obdarovanec?

Podjetje, ki obdaruje, mora naprej ugotoviti davčno osnovo, od katere obračuna 25-odstotno akontacijo dohodnine. Če je vrednost darila višja od 42 evrov se v davčno osnovo všteva v celoti. Če pa je darilo v naravi, ga je potrebno obrutiti. Torej, če v enkratnem darilu obdaruje osebo s 300 evrov vrednimi smučmi, bo podjetje moralo vrednost darila (ker gre za darilo v naravi in obdarjencu ni izplačalo drugih dohodkov v denarju, od katerih bi lahko odtegnil akontacijo dohodnine) najprej povečati s koeficientom davčnega odtegljaja, tako da davčna osnova znaša 400 evrov, od katere izračuna in odtegne akontacijo dohodnine v višini 100 evrov.

Kaj pa v tem primeru plača obdarjenec? Pri informativnem izračunu dohodnine se mu omenjenih 400 evrov všteva v letno davčno osnovo za odmero dohodnino, pravijo na Fursu. Pri čemer se seveda upošteva tudi že plačana 25-odstotna akontacija. To pomeni, da lahko pri obračunu dohodnine del te dobi nazaj, če sodi v nižji dohodninski razred, oziroma mora to doplačati, če sodi v višjega.

Kako je, če podjetje donira v dobrodelne namene fizični osebi in kako je, če donira dobrodelni organizaciji?

Donacije fizičnim osebam nikoli ne nižajo davčne osnove podjetjem, ob izplačilu pa mora izplačevalec obračunati 25-odstotni davčni odtegljaj.

Drugače pa je, če podjetje donira dobrodelni registrirani organizaciji. Podjetje oziroma davčni zavezanec lahko v tem primeru uveljavlja znižanje davčne osnove za znesek izplačil v denarju in v

naravi za različne namene, in sicer v višini 0,3 odstotka obdavčenega prihodka (za kulturo in varstvo pred naravnimi nesrečami se lahko nameni še dodatnih 0,2 odstotka prihodkov).

S prihodnjim letom se ta 0,3-odstotni znesek zvišuje na odstotek.

Olajšava se lahko nameni tudi za šport. Poleg prej omenjene olajšave pa bo mogoče po novem (torej od 1. 1. 2022) za donacije za športne namene uporabiti tudi dodatno znižanje davčne osnove do zneska, ki ustreza višini 3,8 odstotka obdavčenega prihodka za donacije izvajalcem programa vrhunškega športa za vlaganja v vrhunski šport.

Davčna svetovalka: Zakaj bi zaposleni za otroka dobil več, kot zase? Kaj vse je v zakonodaji še nejasno?

Foto: Osebni arhiv

"V primeru, da najamemo dvorano za športne aktivnosti zaposlenih, ni obdavčitve, če pa vsakemu zaposlenemu plačamo fitnes mesečno karto na primer 30 evrov, pa sledi obdavčitev. To je povsem neprimeren pristop in razumevanje ugodnosti, ki bi jih bilo potrebno s strani zakonodajalca ponovno prevetriti," pravi davčna svetovalka Mirjam Trdan iz računovodskega servisa Dafin.

Če se osredotočimo na obdavčitev daril z vidika zakona o dohodnini, mora darovalec (pravna oseba ali fizična oseba, ki opravlja dejavnost), poznati vrsto določb, ki so odvisne od tega, koga obdaruje, ob kateri priložnosti in v kakšni višini, ob tem opozarja Mirjam Trdan: "Položaj obdarjencev žal v naši zakonodaji ni izenačen oziroma ni zagotovljen njihov enak davčni položaj. Tako je darilo poslovnemu partnerju ali otroku delojemalca do 15 leta (ki ga prejme v mesecu decembru) do višine 42 evrov prosto obdavčitve. Pri delojemalcu pa je zgornja meja za neobdavčeno darilo 15 evrov, ki ne sme biti redno oziroma pogosto, pri čemer ta določba povzroča veliko nejasnosti."

Trdanova tako predlaga, da bi moral biti delavec izenačen z zgornjima dvema in tudi njemu omogočeno neobdavčeno darilo do višine 42 evrov v mesecu decembru.

Obdaritve so neizenačene tudi z vidika davka od dohodkov pravnih oseb. Darilo poslovnemu partnerju je davčni odhodek v višini 50 odstotkov (oziroma od 1. 1. 2022 60 odstotkov), darilo otroku pod že opisanimi pogoji pa je v celoti davčno priznan odhodek. Pri tem pa neobdavčljivo darilo zaposlenemu do 15 evrov davčne osnove sploh ne niža, kot smo zapisali zgoraj.

Kaj pa ugodnosti zaposlenim na splošno, denimo najem telovadne dvorane, fitness karte, gledališke predstave?

Za boniteto pa se ne štejejo nekatere ugodnosti manjših vrednosti, ki so zagotovljene vsem delojemalcem pod enakimi pogoji. Za boniteto se ne štejejo zlasti regresirana prehrana med delom, uporaba prostorov za oddih in rekreacijo, pogostitve ob praznovanjih in v drugih podobnih primerih zagotavljanja običajnih ugodnosti.

Torej - če delodajalec najame za vse zaposlene košarkaško dvorano, omenjeno ne šteje kot obdavčljiva boniteta. Na to ugodnost se tako ne plačajo ne dohodnina ne prispevki, hkrati pa strošek ne znižuje davčne osnove podjetju oziroma delodajalcu.

Tu je kar nekaj dilem, opozarja Trdanova: "Ta določba pušča pravno praznino, ki jih zasledimo v postopkih davčnega nadzora. Zahtevna je že definicija, kaj je običajna ugodnost. Po moji oceni je običajnost lahko odvisna od dejavnosti, finančne moči delodajalca. Na primer večja uspešna družba ima lahko za običajno z njenega zornega kota izvedbo dvodnevne izleta, ki naj bi prispeval k povečanju motivacije zaposlenih in pripadnosti k družbi. Pri drugi družbi je lahko običajna ugodnost abonma v gledališču, ker želi izboljšati kulturno življenje svojih zaposlenih. Pri obdavčevanju teh ugodnosti se srečujemo s pojasnili Furs v smislu, da tedaj, ko ugodnosti ni mogoče povsem jasno pripisati posameznemu delavcu, ni obdavčitve, ko pa iz kalkulacije stroškovnika ugodnosti lahko nesporno določimo višino, ki odpade na delavca in v primeru, da je višja od 15 evrov, pa sledi obdavčitev."

A to pušča odprta vprašanja in prostor za samovoljno presojanje s strani davčnih inšpektorjev, pravi davčna svetovalka: "Malo za šalo lahko rečemo, da je vse kar zaužijemo kot hrano in pijačo, brez obdavčitve. Povsem nelogično je, da primeru, ko najamemo dvorano za športne aktivnosti zaposlenih, ni obdavčitve, če pa vsakemu zaposlenemu plačamo fitnes mesečno karto na primer 30 evrov, pa sledi obdavčitev. To je povsem neprimeren pristop in razumevanje ugodnosti, ki bi jih bilo potrebno s strani zakonodajalca ponovno prevetriti, saj bi ugodnost zaposlenemu z istim ciljem, v našem primeru je to skrb za zdravje zaposlenih, morala imeti enak davčni status."